EESTI TEADUSBAROMEETER 2026

Teadusest on huvitatud ligi kaks kolmandikku elanikest ning teadushuvi on püsinud stabiilsena läbi aastate.

2020	2023	2026
61%	**63%**	**63%**

Teadushuvi on suurem meeste (71%), 16–24-aastaste (72%) ja kõrgharidusega inimeste (76%) seas. Huvi on madalam naiste (56%), põhiharidusega (56%) ning 65-aastaste ja vanemate elanike seas (56%).

Tehnoloogia vastu tunnevad keskmisest enam huvi mehed (77%), vene keeles vastanud (70%), 16–24-aastased (73%) ja 35–49-aastased (70%) ning kõrghariduse omandanud inimesed (70%).

TEADLASTE USALDAMINE PÜSIB EESTIS KÕRGEL TASEMEL

Teadlasi usaldab 73% vastanutest. Sealhulgas arvas 82% vastanutest, et teadlased peaksid üldsust oma töö tulemustest senisest enam teavitama. 57% vastanutest ütlesid, et teadlased teevad uuringuid ühiskonna huvides. Teadlasi usaldavad keskmisest sagedamini 16–24-aastased (84%) ja kõrgharidusega inimesed (79%), harvemini vähemalt 65-aastased (67%) ja põhiharidusega inimesed (60%).

Ajakirjandust usaldavad keskmisest sagedamini 65-aastased ja vanemad (27%). Ajakirjandust pigem ei usalda või ei usalda üldse vene keelt kõnelevad vastajad (53%) ja 25-34-aastased (51%). Teadust rohkem usaldavad inimesed kalduvad pidama seda ka olulisemaks ning nende hoiakud on enam teaduspõhised. Samuti seostub teaduse suurem väärtustamine teaduspõhisemate hoiakutega.

TEADUSE ARENGUS NÄHAKSE JÄTKUVALT LAIALDAST KASU

77% vastanutest arvab, et teaduse areng on muutnud inimeste elu paremaks ning tehnoloogia arengu puhul arvab seda 80% vastanutest. Teadusuuringuid ka ilma kohese otsese kasuta peab vajalikuks 84% elanikest, suuremat riiklikku toetust pooldab 80% ning poliitikute suuremat tähelepanu teadlaste seisukohtadele ootab 77%.

TEADUSE NÄHTAVUS MEEDIAS

23% nõustub sellega, et meedias on piisavalt informatsiooni teaduse kohta, kuid 35% ütleb, et seda ei ole piisavalt. Infot ebapiisavaks pidajate osakaal on järk-järgult vähenenud: 40%-lt 2020. aastal 35%-le 2026. aastal. Vene keelt kõnelevate elanike hulgas peetakse teadusinfo hulka sagedamini ebapiisavaks (48%).

TEADUSINFO PEAMISED ALLIKAD ON AJAKIRJANDUS JA INTERNET

Trükimeediast ja interneti väljaannetest saab palju või pigem palju teadusinfot 63% elanikest, muudest internetiallikatest 55%, televisioonist 45% ning sotsiaalmeediast 42%. Aastatega on vähenenud televisiooni osakaal ning tehisintellekt on kujunenud arvestatavaks teadusinfo allikaks, mille kaudu otsib teadusinfot kolmandik elanikest (34%). Nooremate on olulisemad infokanalid sotsiaalmeedia ning kool ja koolitused, vanematele aga televisioon ja raadio. Teadusinfo saamiseks kasutatakse paralleelselt mitut allikat.

VALEINFO LEVIK MUUDAB ETTEVAATLIKUKS

75% nõustub väitega, et inimestel on keeruline eristada teaduspõhist infot valeinfost. 81% elanikest nõustub sellega, et kui ta kohtab teadusalast infot, siis ta mõtleb selle peale, kas see pärineb usaldusväärsest allikast. Tehisintellekti abil vahendatud teaduspõhisesse infosse suhtutakse ettevaatlikult - 31% ei usalda seda, ligi viiendik usaldab.

EESTI ELANIKUD NÄEVAD TEADUSPÕHISUST OLULISE VALITSEMISPÕHIMÕTTENA

Pooled vastanutest ei nõustu, et Eestis tuginevad poliitilised otsused teaduslikul teadmisel (sh ainult 11% vastanutest nõustusid). 72% nõustub, et kui parim kättesaadav teaduslik teadmine läheb vastuollu valitsuse lubadustega, peaks valitsus oma seisukohta muutma. Enamik arvab, et valitsus peaks lähtuma parimast kättesaadavast teaduslikust teadmisest ka siis, kui see on avalikkuses ebapopulaarne (67% vastanutest).

Vaata lähemalt:
www.etag.ee/teadusbaromeeter

Eesti Teadusagentuur

EMOR FIFTY5 BLUE